https://achterderug.nl

Hooggeachte Mevrouw.

Mag ik naar aanleiding van Uw stukje „Dienen" in Meisjesleven, 't een en ander vragen en zeggen?

Vindt U ook niet, dat een meisje dat steeds in 't huishouden blijft, hetzij dan bij Moeder of bij vreemden, wél goed leert koken en allerlei andere huishoudelijke bezigheden meer, doch over 't geheel genomen, algemeene ontwikkeling mist? [1]) Daartegenover een meisje, dat een kijkje verderop in 't leven genomen heeft, meer aan alle kanten gerijpt wordt? [2]) Ik denk dan ook, dat dit wel één der voornaamste redenen is, waarom broer advocaat of dokter, een beetje minachtend op zus neerziet en gegeneerd is met haar gezelschap.

Doch dan is er ook nog iets anders, dat m.i. de meisjes tegenwoordig algemeen naar kantoren doet trekken en 't huishouden op zij zetten. Want veel meisjes gaan naar kantoren, die, wat aard en aanleg betreft, daar in 't geheel niet voor geschikt zijn, maar beter op hun gemak en in hun element zouden zijn, als ze eenvoudig stoffen, kamers doen en koken konden.

De reden van dezen omgekeerden toestand is wel de behandeling van meerderen (die 't dan heusch niet met een slechte bedoeling doen, maar eenvoudig omdat 't zoo gewoonte is), tegenover hun dienstmeisjes. Neemt U b.v. eens het steeds in de keuken moeten verkeeren van de meisjes, niet alleen van dienstboden, doch ook die, welke den titel „hulp in de huishouding" dragen. 't Is waar, ze zullen niet altijd uit denzelfden stand zijn als Mijnheer en Mevrouw, en vooral de „dienstmeisjes" niet, maar moeten ze daarom een leven van en vol ongezelligheid slijten? 't Eten, dat bij hun ouders thuis, ondanks de eenvoudigheid, toch o zoo gezellig is, omdat men met een grooten kring aan tafel zit, moet bij Mevrouw door hun alleen genuttigd worden, in een vaak koude keuken, vanwege den kolennood. Vooral bij 't „meisje-alleen" is dit zoo. Den geheelen dag is ze alleen met haar werk, zonder aanspraak. Mevrouw heeft „binnen" haar werk of gaat uit en 't meisje heeft het ruim alleen.

Me dunkt, dit is een voorname factor, waarom de meisjes tegenwoordig zoo naar groote werkplaatsen gaan. Ze hebben daar vriendinnetjes en gezelligheid en met een beetje handigheid kunnen ze zoo ook al heel gauw voor zichzelf zorgen.

De toestanden zijn nu eenmaal zoo en 't zal heel wat kosten om ze weer goed te maken, maar toch, met wat goeden wil aan beide kanten, lijkt het me niet onmogelijk.

Daar we thuis dienstboden hadden en ikzelf ook eens „gediend" heb als steunpilaar van een huishouden (nu echter stoffer en blik, pannen en potten, voor papier, pen en inkt verruild heb), kan ik me heel goed verplaatsen in de ziens- en denkwijze der meisjes, die liever naar 't kantoor gaan.

Men klaagt wel, dat het zedelijk peil der kantoren niet zoo heel hoog staat en 't meisje daar eigenlijk niet thuis hoort, doch dit valt werkelijk nog wel mee. Zeker, er zijn kantoren, waar het treurig gesteld is, doch men hoeft toch niet mee te gaan doen en overal blijft wat te wenschen over. Is het huishouden in dit opzicht veiliger? Och, als de moeders vaak wisten in wat voor omgeving hun dochters-dienstboden moeten leven, zouden ze ook nog wel eens verbaasd staan.

Naar ik hoop, zult U me, geachte Mevrouw, niet kwalijk nemen dat mijn brief wat lang werd en daardoor nogal van Uw kostbaren tijd vergt. Het troost me, dat Uzelf de brieven die op Uw stukje komen zouden, welkom noemde.

Met beleefde groeten,

MIEN BOS.

'k Was heel blij met dezen brief, omdat eruit blijkt, dat de schrijfster niet „Meisjesleven" ter hand neemt, alleen maar om eens wat verpoozing te hebben, doch dat ze tracht zich een eigen meening te vormen over de dingen, die erin besproken worden. En hierom gaat het toch.

Wat nu het schrijven zelf aangaat: ik zette twee cijfertjes, waarbij ik dit wilde aanteekenen: [1]) dit is wel dikwijls zoo, maar behoeft niet zoo te wezen. Een meisje dat in de huishouding werkt, heeft toch wel vrije uren.

In ieder geval heeft ze hierop recht, en deze kan ze dan besteden voor verdere ontwikkeling. Wat ik wel wenschte is dit: dat er meer inrichtingen van onderwijs kwamen, die met de behoeften van deze meisjes rekenden. Wat [2]) aangaat: dit hangt van 't meisje af en van de betrekking die ze kiest. Wel waar is dit: aan meisjes, die op een kantoor willen, worden meestal hoogere eischen gesteld. Hier ter plaatse gaan echter heel veel meisjes naar een cartonnagefabriek, een koekfabriek, een wasch-inrichting. Dat die meisjes meer gerijpt worden (in den goeden zin) dan haar kameraadjes-dienstboden geloof ik niet.

Toestanden, als je in 't verdere van je brief be-

https://achterderug.nl

schrijft, keur ik ten strengste af. En 'k geloof zeer zeker, dat ze één van de oorzaken der dienstbodennood zijn. Maar niet de eenige oorzaak. Om nog eens mijn woonplaats te noemen: hier wonen veel flinke burgergezinnen, waar de dienstbode met het huisgezin op en neer gaat, mee aan tafel eet enz. De dienstbodennood is hier dan ook niet zoo groot als in de steden. Toch kunnen menschen met een beetje groot gezin soms heel moeilijk hulp krijgen. Er werken ook diepere oorzaken als: behoefte aan meer vrijheid; lust om hoogerop te komen en gelijk ik reeds schreef, een zekere minachting voor huishoudelijk werk. 'k Geloof, dat we verstandig doen hiermee te rekenen. Niet alles is hierbij verkeerd of vloeit uit verkeerde oorzaken voort. Ik kan me best begrijpen, dat een meisje graag 's avonds in haar eigen vertrouwde omgeving van thuis doorbrengt. M. i. moesten we er veel meer toe komen, ook voor de huishoudelijke bezigheden op vaste uren hulp te nemen, waarbij dan na afloop van dien tijd beide partijen eigen weg gaan om den volgenden dag, of, wanneer men niet iederen dag hulp noodig heeft, een volgende keer frisch en vroolijk weer aan te pakken. Daarmee vervalt het alleen-zitten in de keuken, of 't in de huiskamer hebben van een hulp in de huishouding.

Want ook op dit laatste zijn niet alle gezinnen ingericht.

Ik zou me kunnen indenken dat een meisje, dat niet van lezen maar wel van praten houdt, de rustige avonden, waar ikzelf altijd zoo heel blij mee ben, saai zou vinden. Wanneer je mijn eerste artikel nog eens naleest zal je echter zien, dat ik het nog niet zoozeer heb over meisjes, die niet meer als dienstbode willen dienen, dan wel over de minachting, waarmee in zoogenaamde „betere" kringen nog wel over huiselijken arbeid wordt gedacht en gesproken. En die minachting moet plaats maken voor waardeering. Wellicht komt deze laatste wel als 't idee dat intellectueele vorming niet alles is, nog wat meer veld wint. 't Begint al, voornamelijk in de onderwijs-wereld.

Voor ik eindig wil ik nog even wijzen op wat „Constance" schrijft in „Onze Vacatures", het eveneens bij den heer Bosch verschijnend christelijk schoolblad. Ze haalt eerst het volgende aan uit „De Telegraaf".

Het gaat over de groote categorie van Middenstandsvrouwen, die geen geregelde hulp in de huishouding meer kunnen betalen en het enkel met een werkvrouw stellen moeten.

„Zoo'n huisvrouw kan als ze alleen kleine kinderen heeft, nooit een middag boodschappen doen, zonder de kinderen mee te nemen, wat z'n bezwaren hebben kan; nooit een paar dagen op familiebezoek gaan, en licht-ziek zijn mag heelemáál bij haar niet voorkomen. Bij ernstige ziekte wordt men meestal wel geholpen. Maar zoo'n paar moede hoofdpijndagen, bijv. die ze voor de grootste helft op 'n ruststoel zou moeten doorbrengen.... Verpleegstershulp is te duur, en in lichte ziektegevallen niet noodzakelijk, maar een beschaafde hulp die het bestuur der huishouding tijdelijk overnemen kan, de kinderen verzorgt en in bedwang houdt als 't moet — en zoo de rust van de zieke verzekert — en, dàt vooral niet te vergeten: het verstelgoed bijhoudt, is in zoo'n geval goud waard.

„Deze hulp (ik citeer) moet zelfstandig en beschaafd zijn, en zich kunnen aanpassen aan en schikken naar het gezin waarin zij tijdelijk als waarneemster der huisvrouw verblijft. Zij moet haar diensten verleenen voor langeren, doch óók voor korteren tijd, óók voor een of twee dagen, zelfs voor een middag of avond. Maar.... waar ze te krijgen?

Nu bestaan er wel vereenigingen die iets dergelijks bedoelen, maar dan krijgt men gewoonlijk *onbetaalde* „dames" hulp — en dat is juist wat de meeste beschaafde huisvrouwen niet verlangen.

De weg die de schrijfster (J. van Rijn—Cohensius) nu aanwijst om tot het doel te komen is deze:

„Het oprichten van een vereeniging tot tijdelijke hulp in het gezin zonder dienstbode" waar de huisvrouw tegen uniform, behoorlijk, doch niet al te hoog tarief hulp kan krijgen zoo kort en zoo lang dit noodig is, voor één dag en voor vier weken, vertrouwde, eenvoudige hulp, die ook op de dagen, dat er geen werkster is de taak der huisvrouw met gewilligheid op zich neemt, voor het gezin, en zoo noodig voor de moeder zorgt. Ook het gezin waar men wèl geregelde vaste hulp heeft, maar tijdelijk zonder is, zou hiervan kunnen profiteeren — waarop dan volgt deze vraag aan de huishoudelijke aangelegden onder de ongetrouwde lezeressen:

„Voelt gij voor een dergelijken werkkring, waarin gij van evenveel nut kunt zijn als de verpleegster bij de ernstige ziektegevallen, en zoudt ge bereid zijn, u tegen behoorlijke vergoeding bij een vereeniging als bovengenoemd aan te melden?"

En dan oppert „Constance" het idee, dat alle onderwijzeressen, die er iets voor voelen om b.v. haar Kerstvacantie, en Paaschvacantie wellicht, op deze wijze nuttig te besteden, en tegelijk zelve nieuwe ervaringen op te doen, haar een briefkaart of briefje zouden sturen. Ze wilde dan n.l. trachten erop aan te sturen, dat er een vereeniging van christelijke zijde kwam, die zich met het aannemen van dergelijke tijdelijke aanvragen om tijdelijke hulp en het plaatsen van dergelijke tijdelijke krachten zou belasten. Want een meisje van christelijken huize zal er natuurlijk